Република Македонија
Државен завод за статистика

Образец ИНОВ.

Член 26 од Законот за државната статистика ("Службен весник на РМ" бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16 и 38/18) и Програмата за статистички истражувања за периодот 2018-2022 година ("Службен весник на Република Македонија" бр.22/18 и 224/18).

ИНОВАЦИИ И ИНОВАЦИСКИ АКТИВНОСТИ НА ДЕЛОВНИТЕ СУБЈЕКТИ, 2016 - 2018 ГОДИНА

Податоците што се прибираат со овој образец претставуваат индивидуални податоци, заштитени со Законот за државната статистика и ќе се користат исклучиво за статистички цели.

Одговорите на прашањата ги дава директорот на деловниот субјект или членовите на раководниот тим. Одговорите се даваат со впишување на знакот „X“ во соодветните полиња или на предвидените празни линии или се впишува соодветен текст на предвидените празни линии или куќички.

Со ова истражување се прибираат податоци за иновациите и иновациските активности во вашето претпријатие во тригодишниот период од 2016 до 2018 година (заклучно со 2018 година).

Ве молиме пополнете го секој дел од прашалникот освен ако не е поинаку наведено. Ако вашето претпријатие е дел од група претпријатија, на сите понатамошни прашања одговорете само за вашите активности во Република Македонија, не ги земајте предвид активностите на подружниците или на матичното претпријатие.

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ДЕЛОВНИОТ СУБЈЕКТ ЗА КОЈ СЕ ПОПОЛНУВА ОБРАЗЕЦОТ

Деловен субјект - назив

_____

Единствен матичен број на субјектот (ЕМБС) _____ |_|_|_|_|_|_|_|

Општина _____ |_|_|_|

Населено место _____ |_|_|_|_|_|

Улица _____ **број** _____

Телефон _____

Е-пошта _____

Дејност според НКД, рев. 2. _____ |_|_|_|

2. Стратегии и текови на знаење

2.1. Колкаво значење имале следниве стратегии врз економските перформанси на вашето претпријатие во периодот 2016 – 2018 година?

	Степен на значење			
	Големо	Средно	Мало	Незначително
1. Фокусирање кон подобрување на постојните стоки или услуги	☐	☐	☐	☐
2. Фокусирање на воведување целосно нови стоки или услуги	☐	☐	☐	☐
3. Фокусирање на ниски цени (ценовно лидерство)	☐	☐	☐	☐
4. Фокусирање на висок квалитет (лидерство во квалитет)	☐	☐	☐	☐
5. Фокусирање кон широк спектар стоки или услуги	☐	☐	☐	☐
6. Фокусирање кон едни или мал број клучни стоки или услуги	☐	☐	☐	☐
7. Фокусирање кон задоволување на постојните групи клиенти	☐	☐	☐	☐
8. Фокусирање на придобивање нови групи клиенти	☐	☐	☐	☐
9. Фокусирање на стандардизирани стоки и услуги	☐	☐	☐	☐
10. Фокусирање на решенија приспособени кон конкретни клиенти	☐	☐	☐	☐

2.2. Дали вашето претпријатие понудило некој од следниве видови на стоки или услуги за да ги задоволи барањата на корисниците во периодот 2016 – 2018?[1)]

Разликата помеѓу приспособување и заедничко креирање е во тоа што при приспособувањето претпријатието само го дизајнирало и развило производот, а при заедничкото креирање претпријатието го дизајнирало и развило производот заедно со корисникот.

	ДА	НЕ
1. Стоки или услуги заеднички креирани [2)] со корисници, т.е. со корисникот имал активна улога во креирањето на идејата, дизајнот или во развојот на производот	☐	☐
2. Стоки или услуги дизајнирани или произведени со приспособување заради задоволување на потребите на одредени корисници[2)]	☐	☐
3. Стандардизирани стоки или услуги понудени на различни корисници на ист начин, вклучено е масовно приспособување	☐	☐

Ако одговорот е „да“, барем на еден од модалитетите 2.2.1. или 2.2.2. од прашање 2.2., продолжете на прашање 2.3., во спротивно преминете на прашање 2.5.

2.3. За производите што резултираат од приспособување или заедничко креирање, корисниците[1)] се:

	ДА	НЕ
1. Приватни претпријатија	☐	☐
2. Јавни/државни институции	☐	☐
3. Поединци или домаќинства	☐	☐
4. Непрофитни организации	☐	☐

[1)] Корисник може да е краен потрошувач или претпријатие што го користи производот како меѓуфазен производ.

[2)] Исклучено е масовно приспособување, т.е. приспособени верзии на стандардни производи.

2.4. Направете проценка на реализираниот промет во 2018 година од:

1. Производи што произлегуваат од приспособување или заедничко креирање _____ %

2. Стандардизирани производи _____ %

3. Вкупен промет 100%

2.5. Дали вашето претпријатие во периодот 2016 – 2018 година:

	ДА	НЕ
1. Аплицирало за патент	☐	☐
2. Извршило регистрација на правото на индустриски дизајн	☐	☐
3. Извршило регистрација на трговски марки	☐	☐
4. Поднело барање за авторски права	☐	☐
5. Користело трговски тајни	☐	☐

2.6. Дали вашето претпријатие во периодот 2016 – 2018 година:

	ДА	НЕ
1. Лиценцирало сопствени права од интелектуална сопственост на други	☐	☐
2. Ги продало сопствените права од интелектуална сопственост на други	☐	☐
3. Извршило размена на правата на интелектуална сопственост (здружување, вкрстено лиценцирање и др.)	☐	☐

2.7. Дали вашето претпријатие купило или лиценцирало патенти или други права од интелектуална сопственост во периодот 2016 – 2018 година?[3)]

1. Да ☐

Ако одговорот е ДА, обележете ги соодветните модалитети:

а) од приватни претпријатија или поединци ☐

б) од приватни истражувачки организации, универзитети или други високообразовни институции ☐

2. Не ☐

2.8. Дали вашето претпријатие купило технички услуги во периодот 2016 – 2018 година?[4)]

1. Да ☐

Ако одговорот е ДА, обележете ги соодветните модалитети:

а) од приватни претпријатија или поединци ☐

б) од приватни истражувачки организации, универзитети или други високообразовни институции ☐

2. Не ☐

[3)] Релевантно е времето на купување или лиценцирање, а не времето на употреба на патентот или правата од интелектуална сопственост во периодот 2016 – 2018 година.

[4)] Техничка услуга вклучува консултантска активност што вклучува секаков вид технички, научни или инженерски информации, на пр., инженерски услуги, мерења или тестирања, услуги за истражување и развој, индустриски дизајн, услуги за сертификација, услуги за инсталација, поправка, надградба и сл.

2.9. Дали вашето претпријатие купило машини, опрема и софтвер во периодот 2016 – 2018 година врз основа на:

	ДА	НЕ
1. Иста или подобрена технологија употребувана претходно во претпријатието	☐	☐
2. Нова технологија што не била употребувана претходно во претпријатието	☐	☐

2.10. Дали вашето претпријатие користело некој од следниве извори за стекнување знаење во периодот 2016 – 2018 година?

	ДА	НЕ
1. Конференции, саеми или изложби	☐	☐
2. Научни/технички списанија или стручни публикации	☐	☐
3. Информации од стопански комори или бизнис-асоцијации	☐	☐
4. Информации од објавени патенти	☐	☐
5. Информации од документи или комитети за стандардизација	☐	☐
6. Информации од веб-страници или други социјални мрежи	☐	☐
7. Отворени бизнис-платформи или софтвери со отворен код	☐	☐
8. Извлекување знаење или информации за дизајнот од стоки или услуги (обратен инженеринг)	☐	☐

2.11. Колку важни биле следниве методи за организација на работата во периодот 2016 – 2018 година? за вашиот менаџмент?

	Степен на значење			
	Големо	Средно	Мало	Незначително
1. Планирана ротација на вработените низ различни работни области	☐	☐	☐	☐
2. Редовни состаноци за размена на знаење меѓу вработените, со цел подобрување на работењето	☐	☐	☐	☐
3. Меѓуфункционални работни групи (претставници од различни работни области, со различно искуство и знаење)	☐	☐	☐	☐

3. Иновации

Иновација на производ е нова или подобрена стока или услуга што се разликува значително од претходните стоки или услуги произведени од претпријатието и која е веќе воведена на пазарот. Вклучени се значителни промени во дизајнот на производот или воведување дигитални стоки или услуги. Исклучена е препродажбата на нови производи или мали измени во изгледот на производите.

3.1. Дали вашето претпријатие во периодот 2016-2018 година вовело:

	ДА	НЕ
1. Нови или подобрени стоки	☐	☐
2. Нови или подобрени услуги	☐	☐

Ако одговорот под 1 и 2 е „не“, преминете на прашање 3.6., во спротивно продолжете на прашање 3.2.

3.2. Дали некоја од иновациите на производи (стоки или услуги) во периодот 2016 – 2018 година била:

	ДА	НЕ
1. Нова за вашиот пазар (Не е првично понудена од конкуренцијата)	☐	☐
2. Нова само за вашето претпријатие (Иста или многу слична на производите првично понудени од конкуренцијата)	☐	☐

3.3. Одредете го учеството во вашиот вкупен промет во 2018 година од производи (стоки или услуги) што во периодот 2016 – 2018 година биле:[5)]

1. Нови или подобрени производи	_____ %
2. Непроменети производи (или само со минимални промени)	_____ %
Вкупен промет во 2018 година	**100 %**

3.4. Кој ги развил овие иновации на производи?
(Обележете ги сите модалитети што се однесуваат на вас)

1. Вашето претпријатие самостојно	☐
2. Вашето претпријатие заедно со други претпријатија или организации	☐
3. Вашето претпријатие со приспособување или изменување производи првично развиени од други претпријатија или организации	☐
4. Други претпријатија или организации	☐

3.5. Како ги исполнија новите или подобрени производи воведени во периодот 2016 – 2018 година очекувањата на вашето претпријатие до крајот на 2018 година:
(Обележете само еден модалитет)

1. Очекувањата беа надминати	☐
2. Очекувањата беа соодветно исполнети	☐
3. Очекувањата беа исполнети само до одреден степен	☐
4. Очекувањата воопшто не беа исполнети	☐
5. Премногу е рано за да се процени	☐

Иновација на деловен процес е нов или подобрен деловен процес воведен во работењето на претпријатието, за една или повеќе функции и притоа се разликува значително од претходните деловни процеси на претпријатието.

3.6. Дали вашето претпријатие во периодот 2016 – 2018 година вовело некој од следниве видови нови или подобрени процеси што се разликуваат значително од вашите претходни процеси?

	ДА	НЕ
1. Методи за производство на стоки или давање услуги (вклучувајќи и методи за развој на стоки или услуги)	☐	☐
2. Методи на логистика, испорака или дистрибуција	☐	☐
3. Методи за обработка на податоци или комуникација	☐	☐
4. Методи за сметководство или други помошни административни работи	☐	☐
5. Практики за организирање процедури или надворешни односи	☐	☐

[5)]Прометот е дефиниран како приход од продажба на производи, вклучувајќи ги сите даноци освен ДДВ; за кредитните институции се однесува на приходот од достасани камати од кредити и слични приходи, а за осигурителните друштва прометот се однесува на приходот од бруто-пласирани премии.

6. Методи за организирање на работните обврски, донесување одлуки или управување со човечки ресурси ☐ ☐

7. Маркетинг методи за промоција, пакување, одредување на цена, пласман на производот или други активности поврзани со продажбата на производот ☐ ☐

Ако секаде одговорот е „не“, преминете на прашање 3.9., во спротивно продолжете на прашање 3.7.

3.7. Кој ги развил овие иновации на процеси?
(Обележете ги сите модалитети што се однесуваат на вас)

1. Вашето претпријатие самостојно ☐
2. Вашето претпријатие заедно со други претпријатија или организации ☐
3. Вашето претпријатие со приспособување или изменување процеси првично развиени од други претпријатија или организации ☐
4. Други претпријатија или организации ☐

3.8. Како ги исполнија новите или подобрени процеси, воведени во периодот 2016 – 2018 година, очекувањата на вашето претпријатието до крајот на 2018 година:
(Обележете само еден модалитет)

1. Очекувањата беа надминати ☐
2. Очекувањата беа соодветно исполнети ☐
3. Очекувањата беа исполнети само до одреден степен ☐
4. Очекувањата воопшто не беа исполнети ☐
5. Премногу е рано за да се процени ☐

Иновациската активност ги вклучува сите развојни, финансиски и комерцијални активности преземени од претпријатието со цел да резултираат во иновација.

3.9. Дали вашето претпријатие имало некои од следниве видови иновациски активности во периодот 2016 – 2018 година? *(Активности што доведуваат до трошоци)*

	ДА	НЕ
1. Завршени активности за иновација на производ или процес	☐	☐
2. Иновациски активности што се сè уште во тек на крајот од 2018 година	☐	☐
3. Напуштени иновациски активности	☐	☐
4. Интерни активности за истражување и развој	☐	☐
Ако одоговорот е ДА, дали вашето претпријатие вршело истражување и развој:		
4.1. Континуирано (претпријатието има оддел и кадар за истражување и развој)	☐	
4.2. Повремено (по потреба)	☐	
5. Склучило договори за истражување и развој со други претпријатија (вклучувајќи и претпријатија од вашата група претпријатија или приватни истражувачки центри)	☐	☐

Ако секаде одговорот е „не“, преминете на прашање 3.12., во спротивно продолжете на прашање 3.10.

3.10. Колкави биле трошоците на вашето претпријатие за иновации и истражување и развој само во 2018 година?

	Ако не располагате со точни сметководствени податоци, направете проценка	Обележете го полето ако немало трошоци во 2018 година
1. Интерно истражување и развој (вклучете ги тековните и капиталните трошоци за истражување и развој)		☐
2. Екстерно истражување и развој		☐
3. Останати трошоци за иновациски активности[6] (исклучете ги трошоците за истражување и развој)		☐
од кои за:		
3.1.1. Вработени што работат на иновации		☐
3.1.2. Услуги, материјали набавени од други за потребите за воведување иновации		☐
3.1.3. Капитални инвестиции за воведување иновации (набавка на машини, опрема, софтвер, права од интелектуална сопственост итн.)		☐

3.11. Колку очекувате да се променат трошоците за иновации на вашето претпријатие во 2019 и во 2020 година?[7]

2019 година во споредба со 2018 година		**2020 година во споредба со 2019 година**	
1. Да се зголемат (Ако одговорот е ДА, тогаш за колку проценти приближно)	☐☐☐ %	6. Да се зголемат	☐
2. Да останат на исто ниво (+/- 5 %)	☐	7. Да останат на исто ниво (+/-5 %)	☐
3. Да се намалат (Ако одговорот е ДА, тогаш за колку проценти приближно)	☐☐☐ %	8. Да се намалат	☐
4. Не се очекува да има трошоци за иновации	☐	9. Не се очекува да има трошоци за иновации	☐
5. Сè уште не се знае	☐	10. Сè уште не се знае	☐

3.12. Дали вашето претпријатие во периодот 2016 – 2018 година се обидело да добие некој од следниве видови финансии? Ако финансиските средства биле добиени, дали се искористиле за истражување и развој или за други иновациски активности?

	Се обидело да добие финансиски средства			Ако вашето претпријатие добило финансиски средства, дали средствата биле искористени делумно или целосно за истражување и развој или за други видови иновациски активности?	
	Успешно се добиени финансиски средства	Се обидело, но неуспешно	НЕ	ДА	НЕ
1. Финансирање капитал (финансирање обезбедено во замена за купување удел во претпријатието)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Финансирање преку задолжување (финансиски средства што претпријатието мора да ги врати)	☐	☐	☐	☐	☐

[6] Во останати иновациски трошоци влегуваат: набавка на опрема, машини, софтвер, права од интелектуална сопственост, згради, набавка на практични знаења и вештини од други претпријатија, обуки за иновациски активности, дизајн на производи и услуги, рекламирање на иновациите.

[7] Ако немало трошоци за иновации во 2018 година или ако не се планирани во 2019 година, само наведете дали ќе се зголемат во 2019 и соодветно во 2020 година.

3.1.3 Дали вашето претпријатие во периодот 2016 – 2018 година примило некаква државна финансиска помош од следниве нивоа на власт?

			Ако вашето претпријатие добило финансиска помош, дали таа била искористена за истражување и развој или за други иновациски активности?	
	ДА	НЕ	ДА	НЕ
1. Локална или регионална власт	☐	☐	☐	☐
2. Централна власт (вклучувајќи министерства, агенции и ФИТР)	☐	☐	☐	☐
3. Европската програма „Хоризонт 2020“ за истражување и развој	☐	☐	☐	☐
4. Финансиска помош од други институции на ЕУ	☐	☐	☐	☐

3.14. Дали вашето претпријатие користело некои даночни олеснувања или ослободувања за следниве активности во периодот 2016 - 2018 година?

	ДА	НЕ
1. Даночни олеснувања или ослободувања за активности за истражување и развој	☐	☐
2. Даночни олеснувања или ослободувања за други видови иновациски активности	☐	☐

3.15. Дали вашето претпријатие соработувало со други претпријатија или организации во периодот 2016 – 2018 година заради:

	ДА	НЕ
1. Истражување и развој	☐	☐
2. Други иновациски активности	☐	☐
3. Други деловни активности	☐	☐

Ако одговорот на модалитетите 1 или 2 е„не“, продолжете на прашање 3.16, во спротивно продолжете на прашање 3.17.

3.16. Наведете го партнерот за соработка според локацијата:

(Обележете ги сите модалитети што се однесуваат на вас)

Партнери за соработка	Република Македонија	Земји од ЕУ и ЕФТА	Други земји
1. Претпријатија надвор од групата на претпријатија	☐	☐	☐
1.1. Консултанти, лаборатории или приватни истражувачки институти			
1.2. Доставувачи на опрема, софтвер, компоненти или материјали	☐	☐	☐

1.3. Претпријатија кои се клиенти	☐	☐	☐
1.4. Претпријатија кои се ваша конкуренција	☐	☐	☐
1.5. Други претпријатија	☐	☐	☐
2. Претпријатија во вашата група претпријатија	☐	☐	☐
3. Универзитети или други високообразовни институции	☐	☐	☐
4. Државни или јавни истражувачки институти	☐	☐	☐
5. Клиенти од јавниот сектор	☐	☐	☐
6. Непрофитни организации	☐	☐	☐

3.17. Дали регулативите или законодавството влијаеле врз иновациските активности во периодот 2016 – 2018 година на некој од следните наведени начини?

Вид на регулатива или законодавство	Го стимулираат или го забрзуваат воведувањето иновации	Го попречуваат воведувањето иновации или ги зголемуваат трошоците за нивно воведување	Немаат никаков ефект
1. Безбедност на производите/ заштита на потрошувачите	☐	☐	☐
2. Животна средина	☐	☐	☐
3. Интелектуална сопственост	☐	☐	☐
4. Вработување, безбедност при работа, работнички права	☐	☐	☐

3.18. Колкаво значење имале следниве фактори врз попречувањето на одлуките за започнување иновациски активности или во извршувањето на иновациските активности во периодот 2016 – 2018 година?

	Степен на значење			
	Големо	Средно	Мало	Незначително
1. Недостиг на финансиски средства за иновации во претпријатието	☐	☐	☐	☐
2. Недостиг на кредити или приватен капитал	☐	☐	☐	☐
3. Тежок пристап до владини грантови и субвенции за иновации	☐	☐	☐	☐
4. Високи трошоци за воведување иновации	☐	☐	☐	☐
5. Недостиг на квалификувани работници во вашето претпријатие	☐	☐	☐	☐
6. Недостиг на партнери за соработка	☐	☐	☐	☐
7. Тежок пристап до надворешно знаење	☐	☐	☐	☐
8. Неизвесна побарувачка на пазарот за вашите идеи за иновации	☐	☐	☐	☐
9. Голема конкуренција на пазарот	☐	☐	☐	☐
10. Различни приоритети во претпријатието	☐	☐	☐	☐

4. Основни информации за вашето претпријатие

4.1. Колкав бил просечниот број вработени во вашето претпријатие во 2016 и во 2018 година?

1 _____ 2016 година

2 _____ 2018 година

4.2. Приближно колкав процент од вработените во вашето претпријатие имале високо образование во *(Обележете само еден модалитет)*

1. 0% ☐
2. 1 - 4 % ☐
3. 5 - 9 % ☐
4. 10 - 24 % ☐
5. 25 - 49 % ☐
6. 50 - 74 % ☐
7. 75 % и повеќе ☐

4.3. Колкав бил вкупниот промет на вашето претпријатие во 2016 и во 2018 година?[5)]

1 _____ 2016 година

2 _____ 2018 година

4.4. Приближно колку проценти од вкупниот промет во 2018 година е реализиран од:

1. Клиенти од Република Македонија	_____ **%**
2. Клиенти од земјите од ЕУ и ЕФТА	_____ %
3. Клиенти од земји што не се дел од ЕУ и ЕФТА	_____ **%**
4. Вкупно	**100** %

4.5. Колку вложило вашето претпријатие за следниве активности во 2018 година?

	Вкупни трошоци за 2018 година	
	Ако не располагате со точни сметководствени податоци, направете проценка	Обележете го полето ако немало трошоци во 2018 година
1. **Набавка на опрема, машини, згради или други материјални средства**	☐☐☐☐☐☐☐☐	☐
2. **Маркетинг, рекламирање и формирање бренд** (вклучувајќи трошоци во претпријатието и трошоци за експерти или надворешни услуги)	☐☐☐☐☐☐☐☐	☐
3. **Обуки за вработените** (вклучувајќи трошоци за плати и други издатоци за вработените додека се на обука, како и трошоци за плаќање експерти)	☐☐☐☐☐☐☐☐	☐
4. **Дизајн на производи** (вклучувајќи трошоци во претпријатието или надворешни услуги)	☐☐☐☐☐☐☐☐	☐
5. **Развивање софтвер, работа со бази и анализа на податоци** (трошоци во претпријатието и трошоци за експерти или плаќање други надворешни услуги)	☐☐☐☐☐☐☐☐	☐

6. Регистрирање, поднесување и следење на **сопствените права од интелектуална сопственост** и **купување** од други

Прашањата од 4.6. до 4.8. ги одговараат само претпријатијата што се дел од група претпријатија.

4.6. Дали вашето претпријатие во 2018 година било?

	ДА	НЕ
1. Дел од група на претпријатија со седиште на групата во Република Македонија	☐	☐
1.1. Ако одговорот е „да“, дали сите претпријатија од групата се наоѓаат во Република Македонија	☐	☐
2. Дел од група претпријатија со седиште на групата во странство	☐	☐
2.1. Во која држава се наоѓа седиштето на групата претпријатија	_____	

4.7. Дали вашето претпријатие се вклучило во некоја од следниве активности со едно или повеќе претпријатија од вашата група претпријатија во периодот 2016 – 2018 година?

	Да, со други претпријатија во Република Македонија	Да, со други претпријатија од други држави	НЕ
Приливи од други претпријатија од вашата група претпријатија			
1. Добивање техничко знаење	☐	☐	☐
2. Добивање финансиски средства	☐	☐	☐
3. Добивање стручен кадар	☐	☐	☐
4. Внатрешно извршување на деловните активности	☐	☐	☐
Одливи кон други претпријатија од вашата група претпријатија			
5. Пренесување техничко знаење	☐	☐	☐
6. Пренесување финансиски средства	☐	☐	☐
7. Пренесување стручен кадар	☐	☐	☐
5. Надворешено извршување на деловните активности (аутсорсинг)	☐	☐	☐

4.8. Дали вашето претпријатие се обидело да добие финансиски средства во форма на заем во периодот 2016 – 2018 година од претпријатија што се дел од вашата група претпријатија и дали средствата се употребени за истражување и развој или за други иновациски активности?

Се обидело да добие финансиски средства			Добило средства и тие се целосно или делумно искористени за истражување и развој или за други иновациски активности	
Добило средства	Се обидело да добие, но неуспешно	НЕ	ДА	НЕ
☐	☐	☐	☐	☐

Лице за контакт _____ Телефон: _____